

lesarabrøv

Landsstýrið gevur studning at flyta arbeiðspláss úr Fuglafirði til Hanstholm

Inntil 1985 vórðu allir studningar til fiskivinnuna ásettir við lögtingslóg. Hetta merkti, at teir í hvussu er fingi viðgerð bæði í landsstýrinum og tinginum, sjálvt um henda viðgerð ofta kundi vera sera jánkaslig. Frá 1985-90 vórðu hesir studningar ásettir av studningsnevndini, har vinnan eisini var umboðað. Henda skipan tryggjaði at allir studnings-spurningar fingi eina gjølla viðgerð. Eingin ivi er um, at henda viðgerð við luttøku av vinnuni færdi ofta til skilabetri loysnir enn um talan hevði verið um politiska viðgerð.

Men í 1990 varð vinnan útilokað frá allari meðávirkan, og er greitt frá hesum í fjølmiðlunum. Men tað merkliga var, at

fyrir studning til feskfisk varð við lóg ásett ein mannagongd, har fiskivinnunevndin hjá lögtinginum skal hava ein leiklut. Hetta er hóast alt ein frægari skipan enn um landsstýrið einsamalt skuldi avgjørt hesi viðurskipti. Men har tað áður við lóg varð ásett, hvussu studningar til annað enn feskfiskaveiðu skuldi ásetast, so finst eingin slík lógarheimild í dag. Einasta heimild er 2 reglur í einum fylgiskjali til lögtingsfígjarlógina, sum hevur erstattað alla lógarheimild á hesum øki. Hetta er gjøgnumført av m.a. fólkaflakkinum, sum í síni tíð gramdi seg um, at lögtingið við studningsnevndina var sett uttanfyri spælið!!

Men úrslitið er, at tað er landsstýrið einsamalt,

sum ásetur m.a. studning til idnaðarfisk. Hetta merkir aftur, at tað í veruleikanum er ein maður, sum avger hesi viðurskipti, og tí verða hesi mál als ikki viðgjørd longur.

Eitt úrslit av hesum er, at landsstýrið í dag gevur stuðul til at flyta føroysk arbeiðspláss til Danmarkar. Sum kunnugt hava vit fingið eina kvotu uppá 20.000 t. av lodnu í Barentshavinum. Orsakað av ásetta studninginum endar øll henda lodna í Danmark í staðin fyri í Føroyum. Orsøkin er tann, at dansk virki bjóða 55 oy/kg, meðan Havsbrún bert kann bjóða 45 oy/kg. Hesin munur hevur sínar orsøkir, m.a. oljugjald og hægri streymprísir í Føroyum. Til sammetingar hoyrdu vit annars nú ein dagin, at pris-

urin í Noreg liggur um 40 oy/kg.

Latin verður ein rakstrarstudningur fyri hesa lodnu uppá 6 oy/kg, og er hesin eisini galdandi fyri landingar uttanlands. Meðan vit geva studning til innflutning av ótilvirkaðum fiski til flakavirkini, geva vit samstundis til útflutning av ótilvirkaðum idnaðarfiski.

Hevði vinnan verið umboðað í hesi viðgerð, hevði hon skotið upp at strika studningin til landing uttanlands. Síðan hevði verið skotið upp, at veitt 10 oy/kg í prisiskoyti istaðin fyri 6 oy/kg í rakstrarstudningi fyri landing í Føroyum. Hetta hevði givið somu úrtøku at landa í Føroyum sum uttanlands. Og royndirnar visa, at fæst tað sama burtur úr at landa í Føroy-

Óli Jacobsen

um, verður eisini komið higari at landa.

Ein slík umskipan av studninginum hevði ikki kostað tað almenna eitt oyra. Munurin millum tey 6 og 10 oy/kg hevdu komið inn í oljugjaldi v.m. Men úrslitið hevði verið arbeiðsleir uppá einar 2 mill. kr. ella 10-15 ársleir. Tað hevði í hvussu er munað í eini bygd sum Fuglafirði. Hetta hevði eisini merkt, at meðan vit fáa ein útflutning uppá 10 mill. við at landa lodnuna uttanlands, hevði útflutningurin ella minni innflutningurin verið tað duplta við landing í Føroyum.

Men hesi sjónarmið høvdu ongan møguleika fyri at verða framförd, tí landsstýrið heldur vil fremja lógarbrot enn at lata vinnuna sleppa upp í part í viðgerðini.

Ber til at nokta fyri at ein kunngerð er ein kunngerð?

Tað er eingin ivi um, at landsstýrið við teimum ásetingum av studningi til fiskivinnuna, sum eru ásettir seinastu dagarnar hevur framt lógarbrot, og feløgini kunnu krevja teir lýstu studningarnar tiknar aftur sum ógyldigar.

Fyri at fara eitt sindur aftur í tíðina, so var tað inntil í fjør soleiðis, at vinnan var við í viðgerðini av hesum viðurskiptum. Men farna samgongan samtykti at avtaka tær nevndir, har vinnufeløgini vóru umboðað.

Istaðin fyri fingi vit fiskivinnuráð og -starvsnevnd, og m.a. varð ásett við lóg, at »landsstýrið leggur uppskot til lógir, kunngerðir og reglugerðir, sum hava við fiskivinnuna at gera, fyri Fiskivinnu Starvsnevndian til ummælis«.

Hetta er fullkomiliga greitt. Tá prisiskoyti v.m. fyrstu ferð varð ásett fyrst í oktober í fjør, var hetta heldur ikki lagt fyri starvsnevndina. Men tá var samgongukreppa og takkað heri, vórðu fi-ri fiskivinnu alog boðseind

til viðgerðina í fiskivinnunevndini. Hetta fekk sína ávirkan, og kundi ikki gerast stórt óðrvisi tá. Men tá landsstýrið seinni í oktober skuldi áseta studningar fyri saltfisk, svartkjáft v.m., fekk starvsnevndin hetta til ummælis, og var hetta ein viðurkenning av, at starvsnevndin hevði krav uppá hetta samb. lógina um fiskivinnuráð.

Tá hesir studningar skuldu ásetast aftur nú, tyktist landsstýrið og fiskivinnuumsitingin at hava havt ta heilt kláru stöðu, at starvsnevndin og harvið fiskivinnan sum heild, skuldi haldast heilt uttanfyri hesi mál. Starvsnevndin var innkallað mánadagin at viðgera nýkur mál, sum stórt sæð kunnu sigast at vera avgreiðslumál. Aftan á at fundaróðini til starvsnevndina vóru send út, lýsti landsstýrið av sínum eitingum saltfiska- og svartkjáftastudningar v.m. Og tá starvsnevndin hevði fund, hevði landsstýrið gjørt sitt tilmæli um prisiskoyti v.m., sum

fiskivinnunevndin skuldi viðgera dagin eftir. Men starvsnevndin var ikki so mikið sum kunnað um, hvørjar ætlanir landsstýrið hevði í hesum sambandi.

Hetta helt starvsnevndin vera nakað nógv av tí góða og hon samtykti einmælt at krevja av landsstýrinum, at nevndu studningsmál vórðu lögð fyri starvsnevndina samb. lógargrein, sum er nevnd omanfyri. Starvsnevndin fekk ikki aftursvar.

Nú hoyrdu vit í útvarpinum hósadagin landsstýrismannin í fiskivinnu-málum royna at burturforklára, at landsstýrið hevði framt lógarbrot. M.a. segði hann, at »landsstýrið hevur ikki broytt nakra... kunngerð, men bara upphæddirnar í galdandi kunngerðum og slíkar broytingar skulu ikki fyri fiskivinnustarvsnevndina«. Hetta er sluttur fyri at siga tað milt. Talan er um heilt nýggjar kunngerðir sum avloysa gamlar kunngerðir, sum eru farnar úr gildi.

Og tað kann eingin lógartulking í Tinganesi broyta ta sannroynd, at ein kunngerð er ein kunngerð, og lógin er sjáldsama greið, tá hon sigur hvat skal gerast við kunngerðir, sum hava við fiskivinnuna at gera. Har er als ikki pláss fyri tulkingum, sum siga nakað annað.

Men tibetur er samfelagið so væl skipað, at feløgini ikki noyðast at lata sær slíka framferð lynda. Vinnufeløgini hava við lóg fingið eina sokallaða »obligatoriska hoyrings-skyldu«. T.v.s. at hesi mál skulu leggjast fyri starvsnevndina. Og verður henda skyldan ikki hildin, hevur tað samb. vanligar fyrisitingarreglur við sær, at avgerðin er ógyldug. Og tekur landsstýrið ikki sjálvst stig til at fáa hesi viðurskipti í rættlag, fer fiskimannafelagið uttan iva at »hjálpa« landsstýrinum í so mátar.

Okkara einasta krav er at landsins lógir verða hildnar!!!

Óli Jacobsen

Stuðulshúski

Vit sóknast eftir einum húski við hálvvaksnum, vaksnum ella ongum børnum, sum hevur áhuga fyri at geva einari ungari evnaveikari gentu eitt trygt og stuðlandi umhvørvi at búgva í.

Flairi upplýsingar um arbeiðstreypir og løn kunnu fáast á tlf. 1.4822.

Hevur hetta tykkara áhuga, latið okkum so frætta áðrenn 12. apríl 1991:

Andveikraverndin

Tráðagøtu 22
Postboks 2020
FR-165 Argjum

Leyst starv

Eitt starv sum varaskúlastjóri í Vestmanna Skúla verður herið lýst leyst at seta frá 1. august 1991.

Starvið verður lónt í lønarflokki 28 sambært avtalu 24. januar 1990 millum Føroya Landsstýri og Føroya Lærarafelag.

Tað skylduga undirvísingartímalatið verður sett eftir galdandi reglum um tænastríðina hjá tænastríðmonnum í fólkskúlanum.

Úmsókn verður at stíla til Landsskúlaráðið og at senda Landsskúlafyrisitingini, Falkavegi 6, Tórshavn, so at hon er Landsskúlafyrisitingini í hendi í seinasta lagi 16. apríl 1991 kl. 16.00.

Landsskúlafyrisitingin,
21. mars 1991